

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16963 posała Dariusza Mateckiego z 8 maja 2026 roku w sprawie renowacji tablicy upamiętniającej Polki w KL Ravensbrück oraz stanu polskich miejsc pamięci narodowej poza granicami kraju, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1-3.

Zgodnie z art. 6a Ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385) *Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego koordynuje i realizuje politykę państwa w zakresie miejsc pamięci narodowej, w szczególności przez: [...] sprawowanie opieki nad miejscami pamięci narodowej oraz trwałymi upamiętnieniami faktów, wydarzeń i postaci z nimi związanymi w kraju i za granicą (ust. 3) oraz wspieranie inicjatyw w zakresie sprawowania opieki nad miejscami pamięci narodowej oraz trwałymi upamiętnieniami faktów, wydarzeń i postaci z nimi związanymi przez inne podmioty (ust. 4).*

Zgodnie z powyższymi kompetencjami Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego podejmuje prace konserwatorskie i remontowe polskich grobów i cmentarzy wojennych, a także innych obiektów upamiętniających, znajdujących w miejscach pamięci narodowej za granicą. Prace mogą być finansowane z budżetu resortu lub decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest przyznawane dofinansowanie podmiotom trzecim w ramach Programu dotacyjnego „Miejsca Pamięci Narodowej za Granicą” na projekty wyłonione w drodze corocznego naboru wniosków.

Tablica ku pamięci 40 tysięcy polskich więźniarek KL Ravensbrück jest upamiętnieniem szczególnym, gdyż inicjatorkami jej ufundowania były polskie więźniarki z Klubu b. Więźniarek KL Ravensbrück. Autorkami projektu tablicy były artystki: więźniarka KL Ravensbrück Zofia Pociłowska-Kann oraz jej córka Aleksandra Kann-Bogomilska. Tablica znajduje się na terenie Miejsca Pamięci od 1997 roku.

Resort kultury, mając na uwadze znaczenie tablicy dla upamiętnienia martyrologii Polek w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym Ravensbrück, monitoruje jej stan techniczny, aby w razie potrzeby przeprowadzić przy niej prace konserwatorskie. Mając jednak na względzie fakt, że zgodnie ze sztuką i wiedzą konserwatorską każda interwencja oddziałuje niekorzystnie na substancję obiektu, częstotliwość tego rodzaju prac jest co do zasady ograniczana. W związku z powyższym prace konserwatorskie są podejmowane jedynie wtedy, gdy jest to konieczne.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2487367.11016229.10465106

Według stanu naszej wiedzy, tablica, zgodnie z aktualnymi zdjęciami, znajduje się w dobrym stanie technicznym. Niewielkie zabrudzenia nie wpływają na czytelność inskrypcji. W związku z powyższym resort kultury nie planuje w tym roku prac renowacyjnych przy tablicy.

Ponadto informuję, że żadna z organizacji społecznych nie złożyła do programu MKiDN „Miejsca Pamięci Narodowej za Granicą” na rok 2026 wniosku dot. prac przy ww. tablicy w Miejscu Pamięci KL Ravensbrück.

Ad 4.

W 2025 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego kontynuowało finansowanie całorocznej opieki konserwatorskiej nad czterema cmentarzami wojennymi we Włoszech, tj. nekropoliami na Monte Cassino, w Loreto i Bolonii oraz nad kwaterą w Santa Maria Capua Vetere.

W ramach Programu „Miejsca Pamięci Narodowej za Granicą” Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2025 r. przyznał dofinansowanie dla 20 wniosków, których przedmiotem była renowacja, rewaloryzacja lub konserwacja miejsca pamięci narodowej/cmentarza wojennego oraz opieka nad cmentarzami wojennymi, przy czym część projektów zakończonych w 2025 roku było realizowanych w trybie dwuletnim. Prace zostały zrealizowane na terenie Francji, Iranu, Izraela, Kazachstanu, Libanu, Łotwy, Niemiec i Ukrainy. W załączniku nr 1 znajduje się wykaz dofinansowanych wniosków wraz z podaniem dokładnych lokalizacji (miejscowość i kraj), nazw zadań oraz kwot przyznanego dofinansowania.

Ponadto Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Manchesterze sfinansowało konserwację dwóch nagrobków Polaków w Grantham, którzy zginęli w wyniku niemieckich bombardowań w styczniu i lutym 1941 r.

Ad 5.

W ramach Programu „Miejsca Pamięci Narodowej za Granicą” Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał dofinansowanie dla 10 wniosków, które dotyczą renowacji lub konserwacji cmentarza/grobu wojennego lub miejsca pamięci narodowej. Prace będą realizowane na terenie Litwy, Rumunii, Ukrainy, Włoch oraz Zambii. W załączniku nr 1 znajduje się wykaz dofinansowanych wniosków wraz z podaniem dokładnych lokalizacji (miejscowość i kraj), nazw zadań oraz kwot przyznanego dofinansowania.

We współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Manchesterze wykonano tablicę ku czci Polaków deportowanych w głąb ZSRR i tam zmarłych, która została odsłonięta w kwietniu br. w Manchesterze.

Ad 6.

W 2026 roku zostanie opracowana dokumentacja do prac rewaloryzacyjnych obejmujących stworzenie miejsca pamięci i imiennego upamiętnienia ofiar drugiej wojny światowej z Polski na Cmentarzu Krematorium w Brandenburgu nad Hawelą. Projekt zakłada także przeprowadzenie kwerend archiwalnych mających na celu ustalenie danych personalnych ofiar, głównie straconych w więzieniu Zuchthaus Brandenburg-Görden, które zostaną umieszczone w projekcie planowanego upamiętnienia.

Ad 7.

W 2003 r. została podpisana *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o grobach ofiar wojen i przemocy totalitarnej*, na mocy której Rząd RFN gwarantuje utrzymanie, renowację i pielęgnowanie na własny koszt polskich grobów i cmentarzy wojennych na terytorium RFN. Art. 3 ww. Umowy reguluje, że *pomniki*

*ofiar wojen i przemocy totalitarnej, które nie są zlokalizowane na cmentarzach wojennych,
objęte są ochroną prawną tego państwa, na którego terytorium się znajdują.*

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/